

De Slag om Nederland

Was het verstandig van Aedes om niet mee te werken aan de uitzending van *De Slag om Nederland* van 4 februari? Het onderwerp was de ‘veel te dure’ bureaucratie en in de uitzending kreeg minister Blok volop ruimte om zich als strenge boeman van geldverspillende woningcorporatie op te werpen. Vervolgens zagen we reporter Roland Duong voor het Aedes-kantoor telefoneren met de afdeling communicatie. Terwijl de woordvoerder uitlegde dat Aedes niet wenste mee te werken omdat zij de indruk hadden dat de conclusie al bij voorbaat vast stond, orakelde Duong nog eens uitvoerig over het ‘zeer hoge’ salaris van voorzitter

Calon. Het laat zich raden welke indruk de kijker daar aan over moest houden.

De jongens van *De Slag om Nederland* gaan er prat op ‘de schrik van bestuurlijk Nederland’ te zijn, maar de wijze waarop ze daar inhoud aan geven is nogal eens stuitend. Zij vormen een treffend voorbeeld van hoe het populisme is doorgedrongen tot voorheen weldenkende kringen. Ze gaan af op snelle oordelen,

serieuze research achten ze overbodig, instituties en hun bestuurders zijn op voorhand de kwade pier en elke Nederlander die dat wil bevestigen wordt als held vereerd, waarna de verantwoordelijken door de telefoon of voor de camera worden geforceerd om in een zin de beschuldigingen te weerleggen. Elk doelwit is aldus bij voorbaat machteloos.

Ongetwijfeld is de afdeling communicatie van Aedes afgehaakt omdat ze moesten kiezen uit twee kwaden: meedoen zou betekenen dat Calon zou worden overgeleverd aan de in hun ogen onbetrouwbare montagegenade van de makers, niet-meedoen zou betekenen dat de kijker Aedes als een ontwijkende organisatie beschouwt en menen dat de makers dus het gelijk aan hun kant hebben. Typisch geval van een *prisoners dilemma*, waarbij elke keuze verkeerd uitvalt.

Maar wie in zichzelf gelooft, laat zich niet in zo’n val lokken. Het juiste antwoord had moeten zijn: ‘Natuurlijk doen wij mee, graag zelfs. Maar jullie zullen er vast geen bezwaar tegen hebben dat we met onze handycam het gesprek zelf registreren en het resultaat na afloop meteen integraal op internet zetten, omdat we aan iedereen ons hele verhaal willen vertellen en graag gebruik maken van jullie scherpe interviewtechniek.’

Creëer, met andere woorden, meteen je eigen openbaarheid. Dat vinden TV-makers helemaal niet leuk. Dat is niet alleen een aanslag op de exclusiviteit van hun beelden, nog vervelender is dat het hun montagevrijheid beperkt. Het simpele feit dat anderen kunnen meekijken, dwingt hen immers in de samenstelling tot meer zorgvuldigheid en nuance. En dat is nu precies waar *De slag om Nederland* het niet van moet hebben.

Jos van der Lans is cultuurpsycholoog en publicist. Zie: www.josvdlans.nl en [@josvanderlans](https://twitter.com/josvanderlans)